

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาวรรณกรรมเรื่องเมาคลีลูกหมาป่า ซึ่งเป็นบทประพันธ์ของนักเขียนรางวัลโนเบลชาวอังกฤษชื่อ โจเซฟ รัตยาร์ด คิปลิง (Joseph Rudyard Kipling) ทั้งในด้านเนื้อเรื่อง และแนวคิด ในการประพันธ์ โดยใช้ต้นฉบับแปลภาษาไทยที่สมบูรณ์ที่สุดของ สว่าง วิจักขณ์ เพื่อชี้ให้เห็นว่าวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นวรรณกรรมอาณานิคม แต่สามารถอำพรางฐานะอันแท้จริงไว้ได้อย่างแนบเนียน ด้วยการเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมการฝึกอบรมลูกเสือสำรอง ดังจะเห็นได้จาก ประเทศไทยเป็นกรณีตัวอย่าง

Mowgli the Wolf Cub : Delusional Colonial Literature

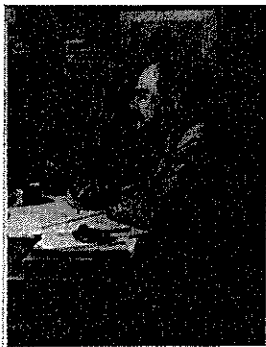
Bayan Imsamran

Mowgli the Wolf Cub is a fiction composed by Joseph Rudyard Kipling, an English poet, short story writer, and novelist, who received Nobel Prize for Literature in 1907. This article aims to examine this fiction in its narration, and concept of the story. Mowgli the Wolf Cub was translated into Thai in a few versions, but this article uses a version of Sawang Wijakkhana since it is a most one.

It should be concluded that Mowgli the Wolf Cub is a colonial literature; which fakes itself as a fable, used in practising boy scouts even the boy scouts in Thailand.

เมาศลิลูกหมาป่า วรรณกรรมอาณานิคมอำพราง

บาหยัน อิมสำราญ

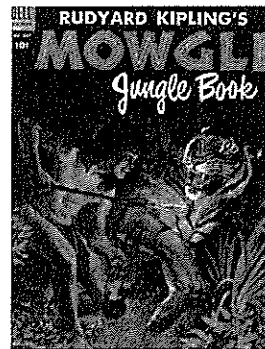

โจเซฟ รัตยาร์ด คิปลิง (Joseph Rudyard Kipling) เป็นกวีและนักเขียนชาวอังกฤษ เกิดเมื่อ 30 ธันวาคม 1865 (พ.ศ. 2408) เกิดที่เมืองบอมเบย์ในบริติชอินเดีย (หรือเมืองมุมไบในปัจจุบัน) เป็นนักเขียนที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของประเทศอังกฤษ ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 ถึงต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 เขาได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณกรรม เมื่อ 1907 (พ.ศ. 2450) และเป็นชาวอังกฤษคนแรกที่ได้รับรางวัลนี้ คำประกาศได้จารึกเกียรติคุณของเขาแปลเป็นภาษาไทยว่า “คิปลิงเป็นนักเขียนผู้ยิ่งใหญ่ของโลกที่รังสรรค์เรื่องเล่าซึ่งกอปรด้วยพลังแห่งการหยั่งรู้จินตนาการอันสร้างสรรค์ที่ไม่มีใครเหมือน มีความองกวมทางความคิด และความชาญฉลาดอันน่าทึ่ง”

ผลงานของคิปลิงที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก ได้แก่ เรื่อง *The Man Who Would be King* (1888) *Mandalay* (1890) *Gunga Din* (1890) *The Jungle Book* (1894) และเรื่อง *Kim* (1901) นอกจากนี้เขายังมีชื่อเสียงอย่างมากจากบทกวีชื่อ *The White Man's Burden* (1899) หมายถึง “ภารกิจของคนผิวขาว” ซึ่งไปรองรับแนวคิดจักรวรรดินิยมที่ว่า คนผิวขาวนั้นมีการกิจแห่งอารยธรรม ในฐานะที่เป็นผู้เจริญก่อน จึงต้องนำเอา “แสงแห่งอารยธรรม” ไปเผยแพร่ในดินแดนต่าง ๆ ทั่วโลก

คิปลิง ถึงแก่กรรมเมื่อ 18 มกราคม 1936 (พ.ศ.2479) ที่ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ แม้เขาจะจากไปแล้วด้วยกฎเกณฑ์แห่งธรรมชาติ ทว่าผลงานเรื่องสำคัญของเขา คือ *The Jungle Book* นั้น ได้ส่งผลกระทบต่อร่างกาย และจิตใจของเยาวชนทั่วโลกในระดับซึ่มลึก จึงเป็นที่มาของการอำพรางฐานะ อันแท้จริงของวรรณกรรมเรื่องนี้มานานนับศตวรรษ ดังเช่นที่จะเห็นกรณีของ วรรณกรรมเรื่องนี้ในสังคมไทย

The Jungle Book นั้น เป็นหนังสือรวม เรื่องสั้น ที่เคยพิมพ์ในนิตยสารระหว่าง 1893-1894 (พ.ศ. 2436-2437) และมีการนำมาพิมพ์รวมเล่มใน เวลาต่อมา ในบรรดาเรื่องทั้งหมดในหนังสือเรื่องนี้ เรื่องที่เป็นที่รู้จักเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการผจญภัยของ ลูกคนซึ่งหมาป่าเลี้ยงไว้ชื่อว่าเมากลีจำนวน 3 เรื่อง ที่เหลือเป็นเรื่องเกี่ยวกับสัตว์อื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับการ ผจญภัยของเมากลี

All the Mowgli Stories เป็นรวมเรื่องสั้นเกี่ยวกับเมากลีตามลำดับ เวลา โดยรวบรวมจากหนังสือสองเล่ม ได้แก่ *The Jungle Book* และ *The Second Jungle Book* หนังสือเล่มนี้ได้รวมบทกวีที่เป็นคำคมเกี่ยวกับเรื่อง เมากลี ซึ่งเคยตีพิมพ์มาแล้วเมื่อรวมเล่มครั้งแรกเอาไว้ด้วย เรื่องสั้นและบทกวี เหล่านี้ตีพิมพ์ระหว่าง 1893 – 1895 (พ.ศ.2436-2438) ในนิตยสารต่าง ๆ หนังสือ *All the Mowgli Stories* เล่มนี้ ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ 1933 (พ.ศ.2476)

เรื่องสั้นในหนังสือเรื่องนี้มีลักษณะเป็นนิทานสัตว์ (fables) ใช้สัตว์ต่าง ๆ มีพฤติกรรมเป็นแบบอย่างเพื่อเป็นบทเรียนสั่งสอนกฎของการอยู่ร่วมกันในสังคม และมีน้ำเสียงเชิงสั่งสอน ลอร์ด เบาเดน โพเอลล์ ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งกองลูกเสือจึงได้นำมาใช้เป็นแผนพัฒนาศีลธรรมและสุขภาพสำหรับเยาวชนที่เข้าฝึกอบรมเป็น ลูกเสือสำรอง อาเถ่าซึ่งเป็นหัวหน้าของกลุ่มหมาป่าได้กลายมาเป็นภาพตัวแทน ของผู้นำ และชื่อนี้ก็กลายเป็นธรรมเนียมอันเป็นที่ยอมรับในฐานะหัวหน้ากลุ่ม ลูกเสือสำรอง

เมาคลีลูกหมาป่าพากย์ไทย

วรรณกรรมเรื่องเมาคลีที่เป็นภาษาไทยนั้น แปลมาจากหนังสือ 2 เล่ม ได้แก่ *The Jungle Book* และ *All the Mowgli Stories* ของ ริดยาร์ด คิปลิง

เรื่องเมาคลีที่เป็นภาษาไทยนั้น ส่วนใหญ่เป็น เรื่องแปลมาจากหนังสือ *The Jungle Book* ผู้แปล คนแรกได้แก่ หม่อมเจ้าหญิงพรพิมลพรรณ รัชนิ ใช้ชื่อภาษาไทยว่า *ป่าดงพงพี ตอน โมวกลี* ลงในนิตยสารที่มีชื่อเสียงฉบับหนึ่งใน ยุคหลัง พ.ศ.2475 [บรรยงก์ 2512 : (3)] และต่อมาได้รับการคัดเลือกให้เป็น หนังสืออ่านประกอบสำหรับชั้นมัธยมปีที่ 6 (เทียบได้กับ มัธยมศึกษาปีที่ 4 ใน ปัจจุบัน) ในสมัย พลเอกมังกร พรหมโยธี เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อ พ.ศ.2497 (พลเอก มังกร พรหมโยธี 2503 : ไม่มีเลขหน้า) และได้ตีพิมพ์ ต่อเนื่องเพื่อการนี้อีกหลายครั้ง

เรื่อง *เมาคลี ลูกหมาป่า* ของ บรรยงก์ แปลจาก *All the Mowgli Stories* พิมพ์ครั้งแรก เมื่อ พ.ศ.2498 บรรยงก์กล่าวไว้ในคำนำเมื่อตีพิมพ์ครั้งแรกว่ามูล เหตุที่แปลเรื่องนี้ เพราะนอกจากจะประทับใจเรื่อง *ป่าดงพงพี* ของ หม่อมเจ้าหญิง พรพิมลพรรณ รัชนิ ที่ได้อ่านจากนิตยสารเมื่อนานมาแล้ว และยังต้องการแปล เพื่อให้คณะ “มิตตราและสหาย” นำมาใช้อ่านเป็นนิทานสำหรับเด็กเพื่อออก อากาศทางสถานีวิทยุกรรมการทหารสื่อสาร เมื่อ พ.ศ.2497 จากนั้นจึงได้นำมา ตีพิมพ์รวมเล่มเป็นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.2498 โดยสำนักพิมพ์ศิริอักษร และตีพิมพ์ ต่อมาอีกไม่ต่ำกว่า 4 ครั้ง การถ่ายทอดเรื่องเมาคลีเป็นภาษาไทยครั้งนี้เป็นการ แปล เรียบเรียง และสอดแทรกทัศนะของผู้เล่าประกอบลงไปด้วย มุ่งหวังให้เป็น นิทานที่มีคติสอนใจสำหรับเด็ก นอกจากนั้น หนังสือเล่มนี้ยังแตกต่างกับเล่มอื่น เพราะ ได้แปลบทกวีอันเป็นคำคมประจำในแต่ละตอนเอาไว้ด้วย แต่ที่น่าสนใจ ก็คือ ชื่อหนังสือ คือ *เมาคลี ลูกหมาป่า* นั้น กลายเป็นชื่ออันสัญลักษณ์ของ วรรณกรรมเรื่องนี้ในภาษาไทยตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

เรื่อง *เมาคลี ค้างกลอน* ของ อภัย จันทวิมล หนังสือเรื่องนำเรื่อง *The Jungle Book* มาถ่ายทอดเป็นภาษาไทยโดยใช้คำประพันธ์ประเภทกลอนสุภาพเกือบ 900 บท กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้คุณหญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยาเป็นผู้ตรวจแก้ และได้อนุญาตให้ใช้หนังสือนี้ในโรงเรียนตั้งแต่วันที่ 17 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 ต่อมาคณะกรรมการโครงการส่งเสริมหนังสือตามแนวพระราชดำริได้จัดพิมพ์อีกครั้งเพื่อเผยแพร่ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ.2526

เมาคลี ลูกหมาป่าฉบับสมบูรณ์ ของ สว่าง วิจักขณะ ซึ่งเป็นอดีตรองอธิบดีกรมพลศึกษา เป็นกรรมการบริหารลูกเสือแห่งชาติ แปลจากเรื่อง *All the Mowgli Stories* ลงในวารสาร *ลูกเสือ* ตั้งแต่ฉบับเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2501 จนจบ ผู้แปลกล่าวว่าได้ต้นฉบับหนังสือเรื่องนี้จาก มิสเตอร์ เจอร์ลัด วี.เฟอร์นันโด (Mr.Gerald V.Fenando) ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมสำนักงานลูกเสือโลกสาขาภาคตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อคราวที่ผู้แปลนำผู้บังคับบัญชาลูกเสือรวม 20 คน ไปเข้ารับการฝึกอบรมวิชาผู้กำกับลูกเสือสามัญขั้นสูงสุดแบบดัจ ที่ Coronation Camp เมืองปีนัง จากนั้นก็พยายามอย่างสุดความสามารถที่จะแปลโดยรักษารสเดิมไว้อย่างดีที่สุด ในคำนำหนังสือยังได้กล่าวอีกด้วยว่า *เมาคลีลูกหมาป่า* นอกจากจะให้ความเพลิดเพลินเจริญใจแก่ผู้อ่านแล้วยังแฝงไว้ด้วยคติธรรมต่าง ๆ ครบถ้วนสอนให้เด็กเป็นคนรักสัตว์ รักความยุติธรรม เชื่อฟังครูบาอาจารย์ เคารพต่อระเบียบวินัยและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไม่เป็นคนประมาทเลินเล่อ ผู้ประพันธ์ได้เขียนไว้อย่างประณีตแนบเนียน ทั้งยังแยกแยะแจ่มแจ้งถึงความสำคัญไว้อย่างพร้อมเพรียงด้วย (สว่าง วิจักขณะ 2517 : [2]) หนังสือเล่มนี้ตีพิมพ์รวมเล่มครั้งที่ 1 เมื่อ 2517 เพื่อเป็นหนังสืออ่านประกอบสำหรับลูกเสือและนักเรียนทั่วไป และได้รับรางวัลชมเชยหนังสืออ่านประกอบของเยาวชน ได้รับการตีพิมพ์ครั้งที่ 6 เมื่อปี 2551 ถือว่าเป็นหนังสือที่แปลวรรณกรรมเรื่องเมาคลีเป็นภาษาไทยที่

ครบถ้วนสมบูรณ์และครอบคลุมชีวิตของเมาคลีตั้งแต่ต้นจนจบ

เรื่องเล่าเมาคลี

เมาคลีลูกหมาป่านั้นประกอบด้วยเรื่องสั้น ๆ ทั้งหมด 9 ตอน แต่ละตอนจบลงในตัวเอง แต่เมื่อนำมาต่อกันเรื่องสั้น ๆ เหล่านี้ก็เปลี่ยนฐานะเป็นเรื่องเล่าขนาดยาวที่มีความต่อเนื่องกัน โดยมีตัวละครเมาคลีทำหน้าที่เชื่อมโยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในเรื่องเข้าด้วยกัน

เรื่องเล่าสั้น ๆ 9 ตอน¹นี้ มีเนื้อหาดังนี้

พี่น้องของเมาคลี

ณ เทือกเขาซิโอนีอันสลบซับซ้อนในประเทศอินเดีย พ่อแม่หมาป่าได้ช่วยชีวิตเด็กน้อยคนหนึ่งให้รอดพ้นจากการเป็นเหยื่อของเสือโคร่งซาฟิการซ็อแซร์คาน และเลี้ยงดูเอาไว้ในถ้ำพร้อมกับลูกหมาป่าอีก 4 ตัว ให้ชื่อเด็กนั้นว่าเมาคลี ส่วนเสือแซร์คานนั้นก็พยายามจะทำร้ายและจับเมาคลีเป็นอาหาร พ่อแม่หมาป่าก็พยายามปกป้องตลอดมา เมื่อเติบโตก็ให้เข้าฝูงหมาป่าที่มีอาเกล่าเป็นหัวหน้า โดยมีหมีบาลูเป็นผู้สอนกฎของป่า และเสือดำบาเกียร่าสอนวิธีการล่าสัตว์รวมทั้งการใช้ชีวิตในป่า เสือโคร่งแซร์คานก็ยังคงผูกใจเจ็บมุ่งหวังจะจับเมาคลีเป็นอาหารตลอดมา

การล่าของคา

เมาคลีถูกฝูงลิงบันดาโลกที่สัตว์ทั้งหลายดูถูกว่าเป็นสัตว์ชั้นต่ำและไร้ระเบียบจับตัวไป หมีบาลูและเสือดำบาเกียร่าไปขอร้องให้พญางูเหลือมซื้อค่าซึ่งพวกลิงหวาดกลัวให้ไปช่วยเมาคลีด้วย คาร่ายคาถาทำให้พวกลิงมึนงงหลงเดินเข้าปากของพญางูและกลายเป็นอาหารอันโอชะ เมาคลีปลอดภัยแต่ก็ถูกหมีบาลูลงโทษตามกฎของป่า โทษฐานที่ไม่เชื่อฟัง ไปคบกับพวกลิงบันดาโลกที่น่ารังเกียจ

¹ การสรุปเรื่องย่อนี้ปรับจากหนังสือเมาคลีลูกหมาป่า ของ สว่าง วิจักขณ์ พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2517

อาณาจักรแห่งความกลัว

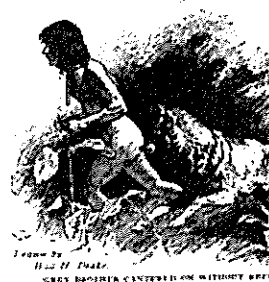
แซร์คานละเมิดกฏของป่าไปผ่านมนุษย์ในเวลาที่แนวหินสันติโผล่พ้นจากน้ำ แต่แซร์คานอ้างว่าตนมีสิทธิ์ที่จะฆ่า จึงถูกหัตถ์พิญาข้างสารเจ้าป่าขับไล่ จากนั้นหัตถ์จึงเล่าตำนานแห่งความกลัวที่บังเกิดขึ้นให้แก่สัตว์ทั้งหลายรวมทั้งแมคลีฟังว่า แต่ก่อนสัตว์ทั้งหลายในป่านี้ไม่รู้จักความกลัว แต่เพราะเสือตัวหนึ่งละเมิดกฏแห่งป่าไปฆ่าคน ทำให้คนทั้งหลายพร้อมอาวุธครบมือติดตามมาฆ่าเสือในป่า สัตว์ทั้งหลายจึงพลอยได้รับความเดือดร้อนและตกอยู่ในอาณาจักรแห่งความกลัวจากนั้นเป็นต้นมา

เสือ! เสือ!

แซร์คานยุยงให้ฝูงหมาป่าขบถต่ออาเคลล่า เพราะไม่พอใจที่รับแมคลีเข้าฝูง แซร์คานพาพรรคพวกหมาป่ามาก่อวนการประชุมที่ผาประชุม เสือดำบาเกียร่าเห็นว่าอาเคลล่าควบคุมฝูงหมาป่าไม่ได้ จึงให้แมคลีไปขโมยไฟจากหมู่บ้าน แล้วนำมาแกว่งใส่แซร์คานและพวกขบถหมาป่า จนกระทั่งความวุ่นวายสงบลง แมคลีจึงขอออกจากป่าไปอยู่กับมนุษย์เพื่อให้สถานการณ์ทั้งหลายดีขึ้น และประกาศว่าหากกลับมาอีกครั้ง จะนำหนังของเสือแซร์คานมาบูไว้ที่ผาประชุม

แมคลีเข้าหมู่บ้านไปอยู่กับนางเมชชัว ซึ่งนางเข้าใจว่าแมคลีคือนาทูลูกของนางที่หายสาบสูญไปในป่าเมื่อหลายปีก่อน นางเมชชัวสอนแมคลีให้เปลี่ยนแปลงชีวิตความเป็นอยู่แบบสัตว์มาเป็นแบบคน ทำให้แมคลีสู้สึกอึดอัดใจที่สิ่งที่ทำให้แมคลีไม่สบายใจก็คือข่าวที่เสือแซร์คานพยายามจะเอาชีวิตของตน แมคลีจึงวางแผนกับอาเคลล่าและหมาป่าพี่ชายที่ชื่อเกรย์ ให้ไล่ฝูงควายลงไปเหยียบเสือแซร์คานในหุบเขา จนร่างเสือแซร์คานแหลกเหลว แล้วทั้งสามก็ช่วยกันถลกหนังเสือแซร์คาน

แมคลีสักกลับเข้าหมู่บ้านไม่ได้เพราะถูกใส่ร้ายว่าเป็นหมอผี จึงจำต้องกลับเข้าป่าอีกครั้ง พร้อมหนังของเสือแซร์คานเอาไปปูบนก้อนหินให้

อาเถลำนั่งที่ผาประชุม และอาเถลาก็ได้รับการยอมรับให้เป็นหัวหน้าฝูงหมาป่า ส่วนเมาคลีสอยอยู่อย่างอิสระ

ทำลายหมู่บ้าน

เมาคลีสืบหาว่านางเมชชั้วผู้มีพระคุณและสามีถูกคนในหมู่บ้านจับขัง เพื่อรอลงประชามติ จึงกลับไปหมู่บ้านอีกครั้งเพื่อไปช่วยเหลือ โดยมีเสือด่าบาเกียร่าติดตามไปด้วย การปรากฏตัวของเสือด่าบาเกียร่าในหมู่บ้าน สร้างความหวาดกลัวแก่ชาวบ้านเป็นอย่างมาก นางเมชชั้วและสามีจึงสามารถหนีไปเมืองชานทิวาระได้อย่างปลอดภัย โดยมีพ่อแม่หมาป่าคอยคุ้มกันภัยให้ได้อย่างเงียบๆ เมาคลีสืบค้นข่าวบ้านมาก จึงขอให้พญาหัตถ์เจ้าป่าพาลูกๆ และสรรพสัตว์ทั้งหลายในป่าไปทำลายหมู่บ้านจนราบคาบ

พระแสงขมังของมหาราชา

คาพญาสูงเลื่อมขนเมาคลีสืบเที่ยวถ้ำมหาสมบัติของมหาราชา ซึ่งมีงูเห่าเผือกขราเผ่าสมบัติอยู่มากมาย เมาคลีสืบได้ขมังซึ่งเป็นสมบัติมีค่าชิ้นหนึ่ง งูเห่าบอกหากนำออกไป จะพบกับความตายเหมือนกับคนหลายคน เมาคลีสืบนั้นไม่เชื่อให้นำออกไป เมื่อพบบาเกียร่าก็เล่าให้ฟัง บาเกียร่าเล่าให้เมาคลีสืบว่าขมังนั้นมนุญเอาไว้สับหัวขมัง ที่ไม่เชื่อฟัง เมาคลีสืบแล้วรู้สึกไม่สบายใจ จึงขมังพระแสงขมังซึ่ง มีคน 6 คนมาเก็บเอาไปเพราะโลภอยากได้พระแสงขมังซึ่งประดับด้วยเพชรพลอยมีค่า แต่คนทั้ง 6 ก็ฆ่ากันตายหมด เมาคลีสืบจึงนำพระแสงขมังไปคืนที่ถ้ำมหาสมบัติดังเดิม

หมาแดง

เมาคลีสืบร่วมมือกับฝูงหมาป่าฆ่าฝูงหมาแดงไล่ผู้รุกราน โดยมีคาพญาสูงเลื่อมช่วยเหลือ ฝูงหมาแดงตายหมดไม่เหลือ อาเถลาคือหัวหน้าฝูงหมาป่าก็ตายในการต่อสู้อย่างกล้าหาญ พร้อมหมาป่าในฝูงอีกจำนวนหนึ่ง เพื่อปกป้องฝูงหมาป่าให้ดำรงอยู่ที่เทือกเขาชิโอน้อย่างปลอดภัย

การวิ่งในฤดูใบไม้ผลิ

เมาคลีสเป็นหนุ่ม เพื่อนหมาป่ารุ่นราวคราวเดียวกันก็เป็นหนุ่ม ต่างมีครอบครัว เมาคลีสเองก็เป็นหนุ่ม รู้สึกเหงาและว่าเหงาจึงออกท่องเที่ยวไปจนพบนางเมซซัว นางเมซซัวชวนให้อยู่ด้วย เมาคลีสปรึกษาหมีบาลู เสือดำบาเกียร์รา และหมาป่าทั้งหลาย ต่างก็เห็นพ้องกันว่าเมาคลีสนั้นเป็นมนุษย์ก็ควรอยู่กับมนุษย์ไม่ควรจะอยู่กับสัตว์ป่า

ในไพรพฤกษ์

เมาคลีสเข้าทำงานกับเจ้าหน้าที่ดูแลป่าไม้ ซึ่งเป็นของทางการอังกฤษ โดยมีหมีบาลู เสือดำบาเกียร์ราและพี่น้องหมาป่าให้ความช่วยเหลือ เมาคลีสทำงานได้ดีเป็นที่พอใจของเจ้านายซึ่งเป็นชาวอังกฤษ ภายหลังแต่งงานกับหญิงสาวมุสลิมพื้นเมืองซึ่งเป็นลูกสาวคนรับใช้ของเจ้านาย มีลูกเล็ก ๆ คนหนึ่ง และเมาคลีสก็ยังติดต่อและได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อนสัตว์ป่าทั้งหลายในด้านหน้าที่การงาน ซึ่งต้องเกี่ยวข้องกับป่า ทำให้นายฝรั่งพอใจการทำงานของเมาคลีสเป็นอันมาก

เมื่อพิจารณาเรื่องสั้น ๆ ทั้ง 9 เรื่องนี้ สามารถเห็นคุณค่าแห่งความขัดแย้ง 4 แบบ ได้แก่

แบบแรก ความขัดแย้งระหว่างสัตว์กับสัตว์ ปรากฏในตอนพี่น้องเมาคลีส ตอนการล่าของคา ตอนเสือ! เสือ! ตอนหมาแดง

แบบที่สอง ความขัดแย้งระหว่างสัตว์กับคน ปรากฏในตอนพี่น้องเมาคลีส ตอนอาณาจักรแห่งความกลัว ตอนทำลายหมู่บ้าน

แบบที่สาม ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน ได้แก่ ตอนเสือ! เสือ! ตอนพระแสงขมังของมหาราช

แบบที่สี่ ความขัดแย้งในใจของเมาคลีส ได้แก่ ตอนการวิ่งในฤดูใบไม้ผลิ

ความขัดแย้งเหล่านี้ได้เปิดตำนานแห่งพงไพรอันเป็นอมตะ โดยมีเด็กน้อยเมาคลีสเกี่ยวร้อยเรื่องราวในแต่ตอนเข้าด้วยกัน ภายใต้โครงเรื่องหลวมๆ ที่กล่าวถึงเด็กน้อยเมาคลีสซึ่งเติบโตอยู่ในฝูงหมาป่า เรียนรู้กฎแห่งป่า และการเอาชีวิตรอดในป่า ต่อมาได้เข้ามาอยู่ร่วมกับคนในหมู่บ้าน ซึ่งเป็นคนพื้นเมือง

มีความมั่งงาย ลำหั่ง เมาคลีต้องกลับไปอยู่ป่า
อีกครั้งเพราะถูกคนในหมู่บ้านใส่ร้าย เมาคลีนำเอา
สัตว์ป่าทั้งหลายมาช่วยเหลือผู้มีพระคุณและทำลาย
หมู่บ้าน แล้วกลับไปอาศัยอยู่ป่าอีกครั้ง และมี
โอกาสช่วยเหลือฝูงหมาป่าจากฝูงหมาแดงผู้รุกราน
และในที่สุดเมาคลีก็ไม่อาจทิ้งสัญชาตญาณแห่งการ
สืบเผ่าพันธุ์ไปได้ เมาคลีออกจากป่าไปทำงานดูแล
ป่าไม่ให้กับชาวผิวขาวโดยมีสัตว์ป่าเป็นผู้ช่วย และมีครอบครัวโดยได้ภรรยาเป็น
ชาวมุสลิมพื้นเมืองมีลูกเล็ก ๆ คนหนึ่ง

โครงเรื่องดังกล่าวได้สื่อความหมายถึงการอยู่ร่วมกันระหว่างสัตว์กับสัตว์
คนกับสัตว์ และคนกับคนในลักษณะต่าง ๆ ผ่านสายตาของเมาคลีซึ่งเป็นคนที่
มีโอกาสเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ในฝูงสัตว์และในหมู่บ้าน ทั้งที่เป็นคนพื้นเมืองอินเดียและ
คนผิวขาวชาวอังกฤษ ทำให้มองเห็นความสัมพันธ์ของตัวละครในเรื่องทั้ง
เชิงมิตรภาพ เชิงอุปถัมภ์ และเชิงการทำลายล้าง อันได้แก่

ความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ฉันมิตร เป็นมิตรภาพระหว่างคนกับสัตว์ใน
ฐานะต่าง ๆ กัน ทั้งที่เป็นแบบแม่กับลูก ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเมาคลีกับ
พ่อแม่หมาป่า ความสัมพันธ์ระหว่างพี่กับน้องได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเมาคลี
กับพี่น้องหมาป่า ความสัมพันธ์แบบครูกับศิษย์ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่าง
เมาคลีกับหมีบาลู และเสือดำบาเกียร่า โดยหมีบาลูทำหน้าที่สั่งสอนกฎแห่งป่า
ให้แก่เมาคลี เสือดำบาเกียร่าสอนเมาคลีให้รู้จักวิธีหาอาหารและเอาตัวรอด
ในป่าความสัมพันธ์แบบเด็กกับญาติผู้ใหญ่ ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างเมาคลี
กับคาวพญาเงือก ที่ต้องช่วยเหลือกันเมื่ออีกฝ่ายกำลังเดือดร้อน เมื่อผู้ที่อยู่ใน
วัยเยาว์กำลังประสบความยุ่งยากในชีวิต

ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ ได้แก่ ความสัมพันธ์แบบชนเผ่าในบรรดาฝูง
หมาป่าทั้งหลาย ที่สร้างวินัยในกลุ่ม โดยมีการเลือกหัวหน้าเผ่าซึ่งต้องมียุทธศาสตร์
เป็นผู้นำที่เข้มแข็ง รักษากฎเกณฑ์ของเผ่าอย่างเคร่งครัด เสียสละและกล้าหาญ

พร้อมที่จะพลีชีวิตเพื่อปกป้องชนเผ่าของตนเอง ดังเช่นหมาป่าอาเคล่า ผู้นำฝูงหมาป่า และมีแบบแผนการรวมกลุ่มที่ถือปฏิบัติร่วมกัน เช่น การประชุมสมาชิกหมาป่าทั้งในยามปกติ และเมื่อมีเหตุการณ์พิเศษที่จำเป็นจะต้องมีการระดมความเห็นของเหล่าหมาป่า เพื่อหาข้อตกลงร่วมกัน

นอกจากนั้นความสัมพันธ์แบบอุปถัมภ์ยังปรากฏในรูปความสัมพันธ์ระหว่างเจ้านายกับลูกน้อง อันได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่างนายฝรั่งเศสกับแมคลี ที่รับแมคลีเข้าทำงานในฐานะลูกจ้างผู้ดูแลป่า ได้ค่าตอบแทนตามความสามารถตามลักษณะของการบริหารจัดการแบบใหม่ มีนายจ้างเป็นชาวตะวันตก ใช้การจ้างคนพื้นถิ่นที่มีความชำนาญเฉพาะเรื่องเพื่อทำงานภายใต้คำสั่งของนายฝรั่งเศสซึ่งเป็นตัวแทนของเจ้าอาณานิคม

ความสัมพันธ์ในเชิงการทำลายล้าง สาเหตุของการทำลายล้างมีทั้งเพื่อความอยู่รอด ได้แก่ เสือแสร้คานเป็นศัตรูของสัตว์ป่าทั้งหลาย รวมทั้งกับแมคลี เพราะเสือแสร้คานไม่ยึดกฎแห่งป่า พรารถนาจะเอาชีวิตสัตว์อื่นเป็นอาหาร โดยเฉพาะการเอาชีวิตของแมคลี ทำให้แมคลีและหมาป่าร่วมมือกันฆ่าเสือแสร้คาน ด้วยการขับฝูงควายลงไปเหยียบเสือแสร้คานในซอกเขาจนร่วงแหลกเหลว เมื่อตายแล้วยังถูกแมคลีใช้มีดถลกหนังเอาไปปูลาดที่ผาประชุมให้หมาป่าอาเคล่านั่ง เป็นประธาน ส่วนฝูงหมาแดงโละเป็นหมาแดงพันธุ์ร้าย ต้องการเอาชีวิตหมาป่าเผ่าพันธุ์อื่น ทำให้ฝูงหมาป่าซึ่งมีอาเคล่าเป็นผู้นำต้องผินก่อกำล้างกัน ต่อสู้เพื่อปกป้องเผ่าพันธุ์ตนเอง สงครามหมาป่าเหตุโหดจึงเกิดขึ้น และก่อให้เกิดความสูญเสียด้วยกันทั้งสองฝ่าย

ความสัมพันธ์ในเชิงการทำลายล้างยังเกี่ยวเนื่องกับเหตุผลอื่น เช่น การไม่พอใจที่อีกฝ่ายมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากพรรคพวกของตนเอง เช่น การที่สัตว์ป่าทั้งหลายไม่ชอบบรรดาลิงบันดาลัก เพราะชอบเล่นซุกซนและไม่มีระเบียบ

วินัย หรือการที่คนในหมู่บ้านไม่ชอบเมาคลีเพราะเชื่อว่าเมาคลีเป็น หมอผี จึงพยายามกำจัดทั้งเมาคลีและผู้อุปการะคือนางเมฆชั่วและสามี หรือ การที่เมาคลีพาสัตว์ป่าเข้ามาทำลายหมู่บ้านก็ด้วยเหตุผลเดียวกันคือไม่พอใจ การกระทำของคนในหมู่บ้านที่คิดจะฆ่านางเมฆชั่วและสามีซึ่งเป็นผู้มีพระคุณ ของเมาคลี

แม้ว่าเรื่อง *เมาคลีลูกหมาป่า* จะเป็นเรื่องเล่าที่มองได้หลายมุม ทั้งในเชิง ของมิตรภาพ ในเชิงของระบบอุปถัมภ์ และในเชิงของการทำลายล้าง แต่ส่วนที่ เป็นความคิดหลักของเรื่องเล่าโดยรวมทั้งหมด 9 ตอนนั้น เป็นประเด็นความเชื่อ ทางสังคมด้วยทัศนะของเจ้าอาณานิคม ซึ่งมองได้ 2 ระดับด้วยกัน

ระดับแรก เป็นทัศนะที่เหยียดชาวอินเดียพื้นเมืองให้ต่ำกว่าสัตว์ป่าทั้ง หลาย ดังจะเห็นได้จากสังคมหมาป่าในเรื่องนี้ดีกว่าสังคมของชาวพื้นเมือง ผู้แต่ง สร้างเรื่องให้สังคมหมาป่านั้นอยู่ร่วมกันอย่างมีวัฒนธรรม มีการวางข้อกำหนด อันเป็นกฎเกณฑ์ที่ผู้หมาป่าจะต้องเคารพและถือปฏิบัติร่วมกัน ที่สำคัญคือ สามารถเลี้ยงลูกคนพื้นเมือง หล่อหลอมลูกคนให้รู้จักกฎเกณฑ์ ระบียบวินัย มีความกล้าหาญ เคารพในกฎระเบียบ แตกต่างกับคนในหมู่บ้านซึ่งแม้ร่างกาย จะเป็นคน แต่มีวัฒนธรรมความเชื่อที่ล้าหลัง งามาย ไร้สาระ และไม่เป็น วิทยาศาสตร์ ด้วยเหตุนี้จึงถูกสัตว์ป่าซึ่งมีระดับวัฒนธรรมสูงกว่าทำลายล้างใน ที่สุด

ระดับที่สอง เป็นทัศนะที่แสดงให้เห็นความ ขาดฉลาดของเจ้าอาณานิคมต่อการบริหารจัดการ ทรัพยากรบุคคลในอาณานิคมของตน ในกรณีของ บริติชอินเดียนั้น นายฝรั่งรู้จักเลือกใช้คนให้ทำงาน ในตำแหน่งที่เหมาะสม กล่าวคือ ใช้เมาคลีซึ่งเป็น ผู้รอบรู้เรื่องป่าเพราะเติบโตมาจากป่าให้เป็น ผู้ดูแลป่า การบริหารจัดการเช่นนี้นอกจากจะได้เมา คลีเป็นลูกจ้างโดยตรงแล้ว ยังได้บรรดาสัตว์ป่าที่ สนิทสนมคุ้นเคยเป็นบริวารตามไปด้วย ทำให้การ

บริหารจัดการป่าไม้เป็นอย่างดีอย่างราบรื่น ในขณะที่คนกึ่งสัตว์แบบเมคสึนั้นไม่เป็นที่ต้องการของคนพื้นเมือง ถูกกลั่นแกล้งจนอยู่ในหมู่บ้านไม่ได้ต้องมาใช้ชีวิตอยู่ในป่าเขา

ทัศนะทั้งสองระดับนี้ทำให้วรรณกรรมเรื่องนี้เป็นเสมือนภาพแทนสำนึกทางชนชั้นของเจ้าอาณานิคมอังกฤษในดินแดนบริติชอินเดียก็คือ ความรู้สึกที่ว่าเจ้าอาณานิคมเก่งที่สุด ฉลาดที่สุด ในดินแดนบริติชอินเดีย ถัดไปก็คือบรรดาสัตว์ป่าทั้งหลาย ส่วนชาวพื้นเมืองอินเดียนั้นอยู่ในระดับต่ำกว่าสัตว์ป่า เพราะมีความมั่งคั่ง กลุ่มหลงในไสยศาสตร์ไม่มีแบบแผนทางวัฒนธรรมอันแสดงความเป็นอารยะ ซึ่งในความรู้สึกของเจ้าอาณานิคมแล้วสัตว์ป่ายังดีกว่า และใช้ประโยชน์ได้มากกว่าเสียอีก

ความคิดดังกล่าวเป็นข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์สมัยอาณานิคม ซึ่งคิปลิงบันทึกไว้ในรูปแบบของวรรณกรรม แต่เนื่องจากความกำกวมของตัวบทซึ่งประกอบด้วยเรื่องเล่าขนาดสั้นหลายตอน แต่ละตอนมีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีความหมายทั้งเมื่ออยู่อย่างอิสระและเมื่ออยู่รวมกันในลักษณะเรื่องชุด ทำให้เกิดภาพลวงตาทางวรรณศิลป์ เนื่องจากผู้อ่านสามารถเลือกตีความและเลือกนำไปใช้เพื่อสนับสนุนกิจกรรมของตน อย่างเช่นกรณีการนำเมคสึลูกหมาป่ามาเป็นฐานของการสร้างกิจกรรมลูกเสือสำรอง ผู้ที่นำไปใช้เลือกที่จะนำตัวละครและเนื้อเรื่องบางส่วนไปสร้างเป็นเค้าโครงกิจกรรมฝึกอบรม เพื่อสนองวัตถุประสงค์ของตน ทั้งความหมายเชิงสังคมที่เป็นแนวคิดหลักของเรื่องโดยรวมโดยสิ้นเชิง

เมคสึกับกิจกรรมลูกเสือสำรอง

ลูกเสือสำรองเป็นชื่อภาษาไทย ใช้เรียกเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรลูกเสือสำรองของกระทรวงศึกษาธิการ มาจากภาษาอังกฤษที่เป็นทางการว่า boyscout คำว่า scout หมายถึงนักสอดแนมและพิสุจน์ตัวเองว่าเป็นคนเก่งที่สุด (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2533 : 4) ภาษาไทยใช้ว่า “ลูกเสือ” ซึ่งพัฒนามาจาก “เสือป่าแมวมอง” ซึ่งหมายถึงพลเรือนที่เข้าฝึก

เป็นนักสวดมนต์ในสมัยรัชกาลที่ 6

ลอร์ดเบเดน โพเอลล์ หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า “บี.พี.” แห่งกิลเวลล์ เป็นผู้ให้กำเนิดการลูกเสือ วงการลูกเสือโดยทั่วไปถือว่าการที่ บี.พี. นำเด็กไปทดลองอยู่ค่ายพักแรมที่เกาะบราวน์ฮี เมื่อ ปี 1907 (พ.ศ.2450) เป็นการเริ่มต้นของการลูกเสือโลก จึงทำให้เกิดกิจการลูกเสือสามัญขึ้นและเพื่อเป็นการวางรากฐานกิจการลูกเสือในจิตใจของเด็กตั้งแต่เยาว์วัย บี.พี. จึงได้จัดตั้งกองลูกเสือสำรองขึ้น เมื่อ 1916 (พ.ศ.2459) โดยรับเด็กตั้งแต่อายุ 8 ขวบขึ้นไป การฝึกอบรมให้ลูกเสือสำรองรู้จักปรับตัวเองให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย โดยให้เริ่มเรียนรู้จากการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรม โดยร่วมมือทำงานในกองลูกเสือสำรอง ซึ่งเรียกว่า “แพ็ค” (Pack)

ลอร์ดเบเดน โพเอลล์ นำเมาคลีลูกหมาป่าของริดยาร์ด คิปลิง มาเล่าให้เด็กฟังเป็นอุทาหรณ์ เพื่อให้เด็กรู้จักคิด รู้จักเชื่อฟังผู้ใหญ่ และรู้จักหน้าที่ของตนเอง โดยได้ขออนุญาตผู้ประพันธ์โดยตรง เพื่อนำมาใช้เป็นแผนในการกำหนดกิจกรรมลูกเสือสำรองที่ได้จัดตั้งขึ้น และเรียกการฝึกอบรมเยาวชนนี้ว่าเป็นขบวนการลูกหมาป่า (the Wolf Cubs) สมมุติบทบาทให้แก่เยาวชนผู้เข้าอบรมเป็นเมาคลีและผองเพื่อน ส่วนผู้นำการฝึกอบรมนั้นสมมุติให้เป็นอาเลาะห์ซึ่งเป็นชื่อหมาป่ารุ่นใหญ่ และมีฐานะเป็นผู้นำฝูงหมาป่าแห่งเทือกเขาซิโอนี (Wikipedia, the encyclopedia)

ส่วนประเทศไทยได้จัดตั้งกองลูกเสือสำรองขึ้นเป็นกองแรก เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2507 (กรมวิชาการ กระทรวง ศึกษาธิการ 2533 : 4) ในคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรองของไทย ซึ่งจัดทำโดยกรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ ได้นำ *เมาคลีลูกหมาป่า* มาจัดกิจกรรมฝึกอบรมเตรียมลูกเสือสำรอง การเรียกชื่อเยาวชนที่เข้าฝึกอบรมนี้ว่า “ลูกเสือ” แม้ว่าจะขัดกับเนื้อเรื่องเมาคลีลูกหมาป่า เพราะเสือในวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นผู้ร้ายไม่ใช่ตัวละครฝ่ายดี ทว่าสังคมไทยก็กล่อมแก้มยอมรับเรื่องเมาคลีลูกหมาป่าให้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรมลูกเสือสำรอง โดยนำมาจัดเป็นกิจกรรมถึง 3 แบบ ได้แก่ นิทาน เกม และเพลง กิจกรรมทั้ง 3 แบบมีความสัมพันธ์กัน โดยมีนิทานทำหน้าที่เป็นฐานของ

กิจกรรม ให้ความรู้เกี่ยวกับวรรณกรรมเรื่องแมคสีลูกหมาป่าในด้านเนื้อเรื่อง ตัวละครและข้อคิด จากนั้นจึงเลือกเจาะลึกเฉพาะประเด็นหรือแง่คิดที่ต้องการ ในเรื่องมาย้าให้เด่นชัดเป็นพิเศษ โดยแปรสภาพเรื่องเล่าบางตอนให้เป็นเกมและ เพลง กิจกรรมทั้งหมดจัดทำในลักษณะบูรณาการต่อเนื่องกันไป เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ก็คือการให้ผู้เข้าอบรมสรุปเนื้อหาเรื่องแมคสีได้ บอกลักษณะนิสัย ตัวละครในเรื่องแมคสีได้ เลียนแบบท่าทางของสัตว์ในเรื่องแมคสีได้ บอกข้อคิด ที่ได้จากเรื่องแมคสีได้อย่างน้อย 3 ข้อ(กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2553 : 7-8)

เนื้อหาแมคสีลูกหมาป่ามาใช้ฝึกอบรมนั้น แบ่งออกเป็น 10 ตอน ชื่อ ของแต่ละตอน ได้แก่ แมคสีเข้าฝูง แมคสีถูกลักพาตัว แมคสีเรียนรู้เรื่องคน แมคสีถูกขับจากฝูงหมาป่า แมคสีถูกขับจากหมู่บ้าน ชาวบ้านตามจับแมคสี แมคสีปล่อยป่ารกบ้าน แมคสีพบถ้ำมหาสมบัติ แมคสีต่อสู้กับหมาแดง แมคสีกลับบ้าน² เนื้อเรื่องส่วนใหญ่ยังคงรักษาเนื้อความเดิมของวรรณกรรม ต้นฉบับ ส่วนที่แตกต่างแม้จะมีน้อยตอน แต่มีนัยยะสำคัญอย่างยิ่ง ที่น่าสนใจ ที่สุดก็คือการเปลี่ยนแปลงตอนจบเรื่องให้แมคสีเข้าทำงานเป็นเจ้าหน้าที่ดูแล รักษาป่าไม้ของราชการ โดยไม่ระบุว่าเป็นของเจ้าอาณานิคมอังกฤษหรือของ อินเดีย เนื้อหาที่ถูกตัดตอนไปเช่นนี้ทำให้แนวคิดหลักของเรื่องเปลี่ยนแปลงไป จากต้นเรื่องเดิม ความหมายใหม่ของแมคสีลูกหมาป่าฉบับลูกเสือสำรองก็คือ การผจญภัยของเด็กน้อยที่ได้รับการเลี้ยงดูจากหมาป่า ได้รับการอบรมสั่งสอน เรื่องการรักษาระเบียบวินัย การเคารพผู้นำ ความสามัคคี และความกล้าหาญ เมื่อเติบโตได้ทำงานกับคน โดยใช้ประสบการณ์ที่สั่งสมจากป่าให้เป็นประโยชน์ แก่ประเทศชาติด้วยการดูแลรักษาป่าไม้

ในส่วนของเกมที่น่าสนใจมาใช้ประกอบการเล่าเรื่องนั้นมีจำนวน 4 เกม ได้แก่ เกมแชร์คานตะครุบเหยื่อ เกมบันดาโล่กแย่งแมคสี เกมบาลู บาเกียร์และ คาแย่งแมคสี เกมคาคานซ์ (การเดินรำของคา) เป็นเกมที่เน้นความสนุกสนาน

² โปรดดูเนื้อหา “แมคสีลูกหมาป่า” ที่ใช้ในการฝึกอบรบลูกเสือสำรองจาก คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ หน้า ๗-๘.

ฝึกพลานามัยและความแข็งแกร่งของร่างกายเป็นเบื้องต้น ในขณะที่เดียวกันก็สอดแทรกข้อคิดบางประการลงไป อย่างเช่น เกมแชร์คานตะครุบเหยื่อเป็นเกมที่เน้นความว่องไวแข็งแกร่งของร่างกายด้วยการกระโจนเข้าใส่อีกฝ่ายหนึ่ง ประตุงเสือตะครุบเหยื่อ เกมบันดาโล้กแย่งเมาคลีแสดงให้เห็นความซุกซนไร้สาระของบรรดาลิงบันดาโล้ก เกมบาลู บาเกียร่าและคาแย่งเมาคลี เป็นเกมย้าเรื่องมิตรภาพระหว่างคนและสัตว์ หรือเกมคาค้านซ์เป็นเกมที่ทำให้ความสำคัญแก่เรื่องความสามัคคีของหมู่คณะ และความไม่มีวินัยของลิงบันดาโล้กทั้งหลาย

ส่วนเพลงประกอบกิจกรรมการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเมาคลีลูกหมาป่านั้นมี 2 เพลง ได้แก่ เพลงเมาคลีล่าสัตว์ และเพลงแกรนด์ฮาวล์ เพลงเมาคลีล่าสัตว์ นั้นแต่งด้วยคำร้องซ้ำ ๆ กัน³ เนื้อหา ก็คือการแสดงความกล้าหาญของเมาคลีที่สามารถฆ่าและถลกหนังเสือแชร์คานที่ดุร้ายได้ ฉากตอนเมาคลีฆ่าและถลกหนังเสือแชร์คานในวรรณกรรมถือเป็นเหตุการณ์ที่น่าสยดสยองเป็นความรุนแรงตอนหนึ่งในเรื่อง การนำเหตุการณ์การฆ่าถลกหนังมาแต่งเป็นเนื้อเพลง ที่ใช้คำง่าย จังหวะสั้น ๆ จดจำง่าย และสนุกสนาน จึงเป็นวิธีการสร้างความชอบธรรมให้แก่ความรุนแรงในเรื่องผ่านบทเพลง

เพลงแกรนด์ฮาวล์⁴ เป็นเพลงที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพิธีแกรนด์ฮาวล์ ซึ่งเป็นการทำความเคารพเป็นหมู่ของลูกเสือ พิธีนี้ลูกเสือจะทำความเคารพพร้อมกันทั้งกองเวลาจะเปิดหรือปิดการประชุม โดยอนุমানมาจากการที่ฝูงหมาป่า

³ เนื้อเพลงเมาคลีล่าสัตว์

เมาคลีล่าสัตว์	เมาคลีล่าสัตว์
ฆ่าแชร์คาน	ฆ่าแชร์คาน
ถลกหนังมันออกมาให้หมด	ถลกหนังมันออกมาให้หมด
มันฆ่าว้าว	มันฆ่าควาย

⁴ เนื้อเพลงแกรนด์ฮาวล์

แพ็ค แพ็ค แพ็ค ขานแพ็ค แล้วท้วงกลม ผายมือขยายวงกลม
งอมือขึ้นชม ลงนั่งยอง ๆ หายมือแล้วก็ร้องอาเคล่า เราจะทำดีที่สุด
กระโดดขึ้นยืนตรง มือจงบะช้างคีร์ชะ บอกนะว่า จงทำดี นี่คือน้ำที่
หมู่บริการ ทุกคนก็ขาน เราจะทำดี เสรีจลินพิธิ แกรนด์ฮาวล์

ทำความเข้าใจและปฏิญาณตนว่าจะทำดีที่สุดต่อหน้าอาณานิคมผู้นำผู้หมาป่าแห่งเทือกเขาชิโอนี

เมาศลิลูกหมาป่าจึงเป็นวรรณกรรมที่ถูกนำไปใช้สร้างความคิด ร่างกาย และอารมณ์ของเยาวชนทั่วโลกผ่านกิจกรรมลูกเสือสำรอง ในกรณีของประเทศไทยกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้กิจกรรมลูกเสือสำรองมีมาตั้งแต่ พ.ศ.2507 และเป็นกิจกรรมบังคับของนักเรียนระดับประถมศึกษามาตั้งแต่ ปีการศึกษา 2533 (พลเอก มานะ รัตนโกเศศ 2533 : ไม่มีเลขหน้า) กิจกรรมนี้ เน้นการพัฒนาเยาวชนทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ทางด้านร่างกายให้ความสำคัญต่อการมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ทางด้านจิตใจเน้นความกล้าหาญ การมีระเบียบวินัย การเคารพและเชื่อฟังผู้นำ ความสามัคคี และการบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อส่วนรวม โดยนำความรู้เรื่องเมาศลิลูกหมาป่าเป็นกรอบในการกำหนดโลก สมมุติของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เลือกใช้และเลือกตีความเฉพาะตอนที่เข้ากับ วัตถุประสงค์มาแปรเป็นปฏิบัติการในรูปแบบกิจกรรม ซึ่งเหล่าลูกเสือสำรองจะต้องร่วมกันปฏิบัติอย่างพร้อมเพรียง ทำให้วรรณกรรมเรื่องนี้สามารถอำพราง ฐานะอันแท้จริงของตนเองได้อย่างแนบเนียน เมาศลิลูกหมาป่าเป็นแบบอย่างของ เยาวชนที่กล้าหาญ ช่วยเหลือตนเอง มีระเบียบวินัย เคารพเชื่อฟังผู้นำและสร้าง ประโยชน์ให้แก่สังคม ในขณะที่เมาศลิลูกหมาป่าของคิปลิงนั้นเป็นเพียง เครื่องมือชิ้นหนึ่งที่ผู้แตงนำมาใช้วิพากษ์วิจารณ์สังคมอินเดียในมุมมองของ นักล่าอาณานิคมเมื่อศตวรรษที่ 18

บทส่งท้าย

ปรากฏการณ์ เมาศลิลูกหมาป่า ในสังคมไทยนั้นคงไม่แตกต่างกับ ปรากฏการณ์ของวรรณกรรมเรื่องนี้ในสังคมโลก เนื่องจากการฝึกอบรมลูกเสือ สำรองของลอร์ดเบเดน โพเอลล์นั้นเป็นปฏิบัติการทางวัฒนธรรมที่มีลักษณะเป็น เครือข่ายโยงใยไปทั่วโลก ทรศนะอันน่าอดสูของเจ้าอาณานิคมเมื่อศตวรรษที่ 18 ที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่องเมาศลิลูกหมาป่า คือทรศนะที่เหยียดหยาม เพื่อนมนุษย์ให้ต่ำกว่าสัตว์เดียรัจฉาน ไม่เป็นประโยชน์อันใดต่อกิจกรรมลูกเสือ

เมาคีสู่กฎหมาย วรรณกรรมอาณานิคมอาหาร

สำรอง จึงกลายเป็นสิ่งรกรุงรังและถูกตัดทิ้งไป ปรากฏการณ์นี้จึงเป็นตัวอย่างของการชุกซ่อนความจริงอย่างแนบเนียนโดยผ่านกลไกทางวัฒนธรรมในระดับมหภาค และสังคมไทยก็ยอมรับวัฒนธรรมเช่นนี้ให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนการศึกษาระดับชาติโดยปราศจากการโต้แย้งหรือตั้งข้อสังเกตใด ๆ และยังสามารถเปลี่ยนแปลงฐานะของเมาคีสู่กฎหมายจากวรรณกรรมอาณานิคมไปสู่วรรณกรรม สำหรับเยาวชนได้โดยชอบธรรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการจัดกิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี. กรุงเทพฯ: ศุภสภา, 2533.
- คิปลิง รัถยาร์ด. ปาดงพงพี ตอน โมกวาลี. แปลโดย พรพิมลพรรณ รัชนี้ หม่อมเจ้าหญิง. พระนคร : ศุภสภา, 2503.
- _____. เมาศลิลูกหมาป่า. แปลแลเรียบเรียงโดย บรรยงก์. พระนคร: บรรณาการ, 2512.
- _____. เมาศลิลูกหมาป่า (ฉบับสมบูรณ์). แปลโดย สว่าง วิจักขณะ. กรุงเทพฯ: ศุภสภา, 2517.
- มังกร พรหมโยธี, พลเอก. “คำนำ.” ใน ปาดงพงพี ตอน โมกวาลี. แปลโดย หม่อมเจ้าหญิง พรพิมลพรรณ รัชนี้. พระนคร: ศุภสภา, 2503.
- มานะ รัตนโกเศศ, พลเอก. “คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการที่ วก 935/2532 เรื่อง ให้ใช้กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี ยุวกาชาด และผู้บำเพ็ญประโยชน์เป็น กิจกรรมบังคับตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521.” ใน คู่มือการจัดกิจกรรม ลูกเสือ-เนตรนารี. ไม่มีเลขหน้า. กรุงเทพฯ: ศุภสภา, 2533.
- อภัย จันทวิมล. เมาศลิลูกหมาป่า. กรุงเทพฯ : โครงการส่งเสริมหนังสือตามแนวพระราชดำริ , 2526.
- “Rudyard Kipling” http://Wikipedia.org/wiki/Rudyard_Kipling เข้าถึงเมื่อ 15/4/2554